

śląsk

Gwara Śląska

Aszynbecher - Popielniczka

Ancug - Garnitur

Baba - Żona, Kobieta

Bebłać -Mówić od rzeczy

Binda - Bandaz

Bonclok - Garnek

Brateringi – Śledzie opiekane

Cajtung – Gazeta

Chańdowny- Stary

Ciaciany – Ładny

Chyrdol- Gardło

Cicik – Coś puszystego

Ciompą, ciompy- katar

Danga – Tęcza

Deklik – Wieczko

Fajrować – świętować

flekować- łatać dziury

flinta – strzelba

Fyjderbiksa- piórnik

Gach – Kochanek

Galanty-Elegancki

Giburstag-urodziny

Harynki-Sledzie

Hasiok- Smieci

Hazok-zajac

Hyrlosz-kaszlesz

Kuchnia Śląska

Kuchnia śląska należy do kuchni środkowoeuropejskich, wyróżnia się jednak pośród nich charakterystycznymi cechami. Przez wieki mieszała się tu kuchnia regionalna z kuchnią polską, czeską i niemiecką. Ze względu na wielonarodowościowy charakter tej krainy, tutejsza kuchnia jest niejednolita w swym charakterze. Spożywane są tutaj potrawy typowo górnośląskie, jak i potrawy takie same jak w krajach i regionach położonych obok Górnego Śląska.

Stroje Śląskie

Mężczyźni ubierali strój ludowy tylko od święta. - Do stroju należała kamizela z kolorowymi ramówkami i frędzlami, bruszlek, czyli bezrękawnik, skórzoki, czyli spodnie z jasnej skóry farbowane za żółto, do tego wszystkiego była oczywiście biała koszula - wymienia Andrzej Kołodziejczyk z Izby Regionalnej

Chopionki nosiły więc na sobie kilka spódnic tzn. furet barchanka, sztrajfrok, moryrok i kiecka wierzchnio, na to wszystko przychodził fortuch i jakła. Najpierw ubierano koszulę z krótkim rękawem sięgającą do kolan, na koszulę zakładano watówkę, kartonkę, szewiotkę, później kieckę i kabotek, wierzcheń i fartuch

Tradycje Śląskie

- Rozrywki: popularną rozrywką wśród Ślązaków jest gra w skata i w tysiąca. Przy grze w tysiąca Ślązacy używają pochodzących z języka niemieckiego nazw kolorów karcianych to Odmienna od ogólnopolskiej jest także punktacja meldunków: trefl 100, pik 80, kier 60, karo 40.
- Hodowla ptaków: na Śląsku popularna jest hodowla gołębi.

Tradycje Śląskie

Imieniny i urodziny: Ślązacy nie obchodzą imienin, mimo wpływu kultury ogólnopolskiej nadal wielu rdzennych Ślązaków nie zna daty własnych imienin. Obchodzi się natomiast urodziny.

Barbórka i dzień św. Floriana: na Śląsku obchodzony jest 4 grudnia – imieniny Barbary, patronki górników i 4 maja – imieniny Floriana – patrona hutników. Tradycyjnie takie dni są wolne od pracy i rozpoczynają się od mszy w kościele, następnie jest pochód (z hutniczą / górniczą orkiestrą) i na końcu piknik bądź festyn.

Tradycje Śląskie

Święta zwyczajowe: na Górnym Śląsku uroczyscie obchodzone są chrzciny, roczek – czyli pierwsze urodziny dziecka, I Komunia Święta oraz pięćdziesiąte urodziny.

Rozpoczęcie nauki szkolnej – na Śląsku nowi uczniowie I klasy szkoły podstawowej otrzymują od rodziców *tyty*, czyli rogi obfitości wypełnione słodyczami.

Ślub: na Górnym Śląsku popularne jest tłuczenie skorup porcelanowych przed drzwiami mieszkania panny młodej w dzień przed weselem, jak również roznoszenie przed weselem ozdobionych i starannie zapakowanych paczuszek m.in. z ciastem (tzw. *kołoczem*), przeznaczonych dla gości zaproszonych na uroczystość i dla znajomych. Uroczyscie świętowane są srebrne i złote rocznice ślubu

Bebok

Bebok to straszycło o diabolicznych cechach. Wyobrażany jest jako mały kudłaty człowiek dzierżący w ręku kij lub laskę

Beboki lubią ciszę i spokój. Dlatego najczęściej zadawiają się w krzakach, chlewikach, norach i stodołach. Spotkać je można także na strychu lub piwnicy – szczególnie w kątach, gdzie nikt nie zagląda i gdzie mogą spokojnie spać. Czasami stworki upodobały sobie miejsca pod łóżkiem, pod piecem w kuchni lub w ciemnych zakamarkach mieszkania.

Południca

Południcami stawały się dusze kobiet zmarłych tuż przed lub w trakcie [ślubu](#), bądź wkrótce po [weselu](#)^[2]. Zadawały napotkanym na polu ludziom [zagadki](#), od odpowiedzi na które zależał los pytanego^[2]. Zabijały lub okaleczały swoje ofiary, dusiły śpiących na polu żniwiarzy i porywały dzieci bawiące się na skraju pola.

Południce ukazywały się jako młode dziewczyny lub stare kobiety owinięte w białe płótno^[2], z rozpuszczonymi w nieładzie włosami^[2]. Na plecach nosiły worki, w których porywały dzieci. W rękach trzymały zazwyczaj drąg, ożóg lub sierp, którymi potem dręczyły swoje ofiary^[2].

Ciekawostki

Ze Śląska pochodzi 17 osób, które otrzymało nagrodę Nobla

Ze Śląska pochodzi wielu wybitnych sportowców – medalistów olimpijskich lub mistrzów świata:

Leszek Blanik,

Adam Małysz,

Tomasz Sikora,

Waldemar Legień,

Jan Kowalczyk,

Joachim Halupczok,

Rafał Kubacki,

Ryszard Wolny,

Wojciech Bartnik,

Otylia Jędrzejczak.

Koniec

